

Późne rodzicielstwo związane jest z odsunięciem w czasie momentu posiadania pierwszego dziecka. Badania wykazały, że optymalny wiek kobiety, w którym rodzi ona pierwsze dziecko to okres od 20 do 35 roku życia. Późne rodzicielstwo budzi zainteresowanie wielu naukowców, zwłaszcza z krajów rozwiniętych gospodarczo i społecznie, ponieważ tam zjawisko to występuje dość powszechnie. Jest ono aktualnie ważnym tematem badań medycznych, biologicznych, społecznych czy psychologicznych. Kobiety odkładają reprodukcję do momentu ukończenia edukacji i ustabilizowania zawodowego. Wiek rodziców jest ważnym czynnikiem wpływającym na stan zdrowotny potomstwa. Niewiele wiadomo na temat długoterminowych skutków demograficznych i zdrowotnych zaawansowanego wieku rodziców w momencie reprodukcji w populacjach historycznych. Nie istnieją badania dotyczące wpływu wieku rodziców na potomstwo w ciągu ich całego życia. Takie międzypokoleniowe badania były dotychczas prowadzone na populacjach zwierząt, u których – ze względu na krótszą długość życia niż w przypadku ludzi – łatwiej jest obserwować życie jednostki/populacji aż do śmierci.

Celem projektu jest zbadanie, czy w XIX i na początku XX wieku obserwowano u potomstwa długoterminowe koszty demograficzne i zdrowotne zaawansowanego wieku rodzicielskiego w momencie rodzenia pierwszego dziecka. W projekcie zbadane zostaną długoterminowe skutki demograficzne późnego rodzicielstwa. W projekcie zostaną poddane konsekwencje późnego rodzicielstwa w dwóch generacjach: potomstwa i wnuków. Wykorzystane zostaną zrekonstruowane historie rodzin w obrębie trzech pokoleń (rodzice-dzieci-wnuki). W projekcie stawia się pytania czy istniał związek między zaawansowanym wiekiem rodziców w momencie rodzenia pierwszego dziecka a długością życia potomstwa, jego sukcesem reprodukcyjnym i prawdopodobieństwem przeżycia do określonego wieku. Zbadane zostanie również czy i na ile czynniki rodzicielskie społeczno-ekonomiczne równoważyły wpływ późnego rodzicielstwa na potomstwo oraz czy zaawansowany wiek rodziców wpływał na osłabienie inwestycji rodzicielskiej w standard życia dzieci.

Cele projektu zostaną osiągnięte poprzez wykorzystanie modelowej populacji, którą reprezentuje populacja mieszkańców Poznania od XIX do początku XX wieku. W proponowanym okresie społeczeństwo Poznania było zróżnicowane pod względem wyznaniowym, społecznym i ekonomicznym. Jest to także okres, w którym kobiety pojawiły się na rynku pracy, co mogło mieć wpływ na przesunięcie w czasie decyzji o założeniu rodziny. Projekt ma charakter interdyscyplinarny, gdyż wykorzystuje metody z demografii historycznej i biologii populacji ludzkich oraz historii gospodarczej i społecznej. Do realizacji projektu posłużą karty meldunkowe mieszkańców miasta Poznania oraz inne źródła historyczne, jak statystyki polskie i pruskie, które dostarczą kontekst społeczno-ekonomiczny.

Głównym rezultatem projektu jest odpowiedź na pytanie, czy w dawnych społeczeństwach zaobserwowano związek pomiędzy późną reprodukcją rodziców a stanem zdrowotnym potomstwa. Wyniki będą ważnym krokiem w zrozumieniu długoterminowych skutków demograficznych późnego rodzicielstwa w szerokim kontekście kulturowym i społecznym w dawnych społeczeństwach. Będą także stanowić ważny krok w lepszym poznaniu czynników wpływających na stan zdrowia populacji w przeszłości, wskazując na rolę czynników rodzicielskich działających już na etapie reprodukcji. Projekt będzie również pierwszym podejściem w polskich badaniach do wykorzystania międzynarodowych standardowych narzędzi do opisu statusu społeczno-ekonomicznego. Wyniki projektu znacząco zmienią postrzeganie przemian społecznych poprzez dodanie rodzicielskiego kontekstu biologicznego. Podczas realizacji zadań projektowych opublikowane zostaną artykuły w recenzowanych czasopiśmie międzynarodowych. Badania przyczynią się do pogłębienia wiedzy na temat czynników wpływających na przejście demograficzne w populacjach historycznych i współczesnych.